

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno autora práce: Mgr. Jakub Šefrna

Téma a rozsah práce: Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor podle § 85b trestního řádu; 122 stran

Datum odevzdání práce: 7.9.2017

Autor si pro svou práci zvolil téma domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor, kde advokát vykonává advokacii. Jedná se o téma velmi aktuální, a to zejména v souvislosti s problémem dosahu prostor, v nichž advokát vykonává svou činnost, i na tzv. cloudová úložiště, na kterých má advokát uložené své dokumenty. Zároveň je toto téma zejména v advokátních kruzích diskutované v souvislosti s tzv. údajným rybařením policejních orgánů u advokátů ve snaze dopadnout pachatele závažné trestné činnosti. Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor pro originální zpracování tématu.

Autor v rigorózní práci prokázal dostatečné teoretické znalosti zejména z trestního práva procesního. Rovněž prokázal dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázal oddělit pro jeho práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Při vytváření své práce autor používal standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, byť je v práci výslovně neuvádí (zejména analýzu pramenů, komparaci textů a další).

Autor si hned v úvodu vytyčil za cíl vytvoření uceleného textu zabývajícího se domovní prohlídkou a prohlídkou jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii a obsahujícího podrobný komentář ke stávající úpravě tohoto institutu, a to za účelem jednak lepšího pochopení ze strany odborné veřejnosti, jednak inspirování případných novelizačních snah předmětných ustanovení. Tohoto úkolu se chopil poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhl samostatně a způsobem, který odpovídá více než základním požadavkům na obdobný druh vědecké práce.

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 122 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 105 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov. Z hlediska oponenta by bylo vhodné do práce zařadit také seznam užitých zkratk. Text sám je přehledně strukturován do 2 relativně samostatných kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. První kapitola (odpovídající toliko ¼ textu) obsahuje komentovaný rozbor stávající právní úpravy domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor a předkládá krátký náhled do úpravy vydání a odnětí věci a zákazu výslechu advokáta. Těžiště práce se pak nalézá v kapitole druhé pojednávající již jen o domovní prohlídce a prohlídce u advokáta (zjednodušeně řečeno). V této kapitole pak autor podrobně komentuje jednotlivá ustanovení § 85b tr. řádu s ohledem na již publikované názory odborníků, se kterými na různých místech polemizuje. Následuje podkapitola zabývající se vztahem se základními lidskými právy a svobodami (a konfliktu zájmu na dopadení a potrestání pachatele se zájmy na dodržování základních lidských práv a svobod v případě domovní prohlídky u advokáta). V poslední podkapitole pak autor předkládá výběr z judikatury k tomuto tématu, kterou konfrontuje se svými názory. Autor tak pro svou práci zvolil celkem logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Z pohledu oponenta by sice bylo vhodnější podkapitoly 2.4 a 2.5 jakožto relativně samostatné části označit jako samostatné kapitoly, takže by práce měla

celkem kapitoly čtyři, nicméně i autorovo rozdělení má svou vnitřní logiku. Autor při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

Autor s ohledem na zvolené téma zvolil sice dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, přesto by však práci více slušely alespoň nějaké zahraniční zdroje, které v ní zcela absentují (nepočítaje v to jeden slovenský a jeden z cizího jazyka přeložený), což však vyplývá z toho, že autor se s ohledem na požadovaný omezený rozsah práce komparaci se zahraničními úpravami nevěnuje, a tak práce analyzuje toliko úpravu naší. Naopak lze vyzdvihnout bohatou judikaturu k dané problematice, kterou autor nastudoval a v práci s ní vhodně pracuje.

Autor správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí i datum zobrazení. Autor v práci využíval citační zkratku „tamtéž“, byť nikoliv důsledně (srov. např. poznámky na str. 34), větší přehlednosti odkazů na prameny by však prospělo také využívání zkratky „op.cit.“ (resp. „cit. dílo“).

Hloubka autorem provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující, jeho analýza cizích textů a poznatků je relativně zdařilá, nejenže tyto „pouze“ nekompiluje a neseřazuje (opět relativně zdařile) do svého autorského textu, ale i poznatky takto získané osobně hodnotí a připojuje svoje polemiky. Nevyhýbá se ani řešení praktických problémů, na které při své analýze tématu narazil (shora zmíněné pytlování, problémy domovních prohlídek v místech cloudových úložišť, apod.). Škoda jen, že se autor někdy snaží hledat problém tam, kde žádný není, takže jeho úvahy pak vyznívají poněkud nadbytečně (srov. např. jeho úvahy k § 85 odst. 3, 4 tr. řádu o vztahu mezi protokolem a záznamem o domovní prohlídce).

Úprava práce je jinak na relativně slušné úrovni. Autorský text je poměrně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný, byť se autor až někdy příliš uměle snaží text oživit určitými žurnalismy (např. úslovím, že co dva právníci, tři různé právní názory, či zcela zbytečným označením Slovenska jako našeho „souseda, donedávna bratra“). Práci však lze vytknout relativně velké množství gramatických chyb a překlepů, a to zejména v psaní čárek, které se postupem času v práci značně zhoršuje, takže není výjimečné, aby autor udělal na každé straně minimálně jednu až dvě chyby. Potíže autorovi zjevně činí psaní čárek v souvětí, kde jsou mezi hlavní věty vloženy věty vedlejší. V práci se vyskytují i chyby ve skloňování a časování (např. na str. 4 v sousloví „ze základního pohledu advokátu“). Autor práci vhodně doplňuje přehledovými tabulkami.

Nad rámec výše uvedeného má pak oponent následující konkrétní výhrady a připomínky:

- Na str. 22 nastíněný „ideální“ postup orgánů činných v trestním řízení rozhodně není ideální, ale spíše absurdní, neboť by ve většině případů vedl k ztracení věci pro trestní řízení a zametení stop. Byl by tak ideální leda pro obviněné (popř. podezřelé).
- Z práce je až příliš „cítit“ poněkud jednostranný advokátský pohled autora na většinu problémů. To je však pochopitelné, pokud autor v praxi do advokátského (koncepčenského) stavu náleží.
- Na str. 24 – 25 autor uvádí, že předchozí výslech advokáta podle § 84 bude vyloučen s ohledem na ustanovení § 99 a § 85b tr. řádu. Takový výslech však vyloučen není, a to v případě, že by byl advokát svým klientem předem zproštěn mlčenlivosti (autor dokonce ke shodnému závěru jako oponent sám dochází na str. 28).
- Oponentovi není zřejmé, na základě čeho autor na str. 51 dospívá k závěru, že návrhovatelem podle § 85b odst. 6 tr. řádu je pouze osoba k podání návrhu příslušná (autor

zřejmě mínil „oprávněná“), od čehož autor odvíjí svou polemiku s tímto ustanovením. V jakémkoli procesním právu (jak civilním, tak trestním) přitom platí, že navrhovatelem je ten, kdo návrh podá, nikoliv pouze ten, kdo je k tomu (hmotným či procesním právem) oprávněn, stejně jako se za odvolatele považuje ten, kdo odvolání podá, nikoliv pouze ten, kdo je k jeho podání oprávněn. Proto je i logické, aby soudce o nepřihlížení k návrhu dle § 85b odst. 3, 4 tr. řádu vyrozuměl právě takového navrhovatele. Není tedy nutné uvádět „osoba, která návrh podala“, neboť se jedná o tu stejnou osobu.

- Na str. 56 nemá věta začínající „Pokud první odstavec stanoví...“ větu hlavní, a nedává proto gramaticky smysl.

- Na str. 67 autorem uváděný hypotetický příklad s jednočlennou právnickou osobou by tak jako tak vedl orgány činné v trestním řízení k nutnosti získat pro prohlídku sídla právnické osoby příkaz k domovní prohlídce, neboť by bylo současně zasahováno do soukromí obydlí člena právnické osoby – fyzické osoby, takže ve výsledku by se o obcházení povinnosti soudního příkazu k domovní prohlídce nejednalo.

Přes výše uvedené poznámky a připomínky oponenta lze uzavřít, že předložená práce představuje velmi dobré až nadprůměrné zpracování tématu, na kterém je poznat, že autor provedl kus poctivé práce.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by autor měl zodpovědět tuto otázku:

Z čeho autor dovozuje na str. 21, že před odnětím věci by měla být nejdříve ze strany orgánů činných v trestním řízení ukládána pořádková pokuta? Svůj názor obhajte s přihlédnutím ke všem případajícím subjektům trestního řízení.

V případě úspěšné obhajoby a složení státní doktorské zkoušky navrhuji, aby autor získal titul JUDr.

V Praze dne: 20.11.2017

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

Oponent rigorózní práce